

ЗО 3. СОЦІАЛЬНИЙ ВИМІР СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>18 Виробництво та технології</i>
Спеціальність	<i>186 Видавництво та поліграфія</i>
Освітня програма	<i>Технології друкованих та електронних видань</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>І курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>60 годин / 2 кредити ЕКТС (лекції – 04 год., семінарські заняття – 04 год., СРС – 52 год.)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік, МКР</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу	Лектори: <i>старший викладач кафедри ТПУ Іщенко Анна Миколаївна, a.ishchenko@kpi.ua</i> Семінарські: <i>старший викладач кафедри ТПУ Іщенко Анна Миколаївна, a.ishchenko@kpi.ua</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/NjE5NjU0MDE2Mzg5?cjc=hlzo5b5</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Місія КПІ ім. Ігоря Сікорського - робити вагомий внесок в сталий розвиток суспільства шляхом інтернаціоналізації та інтеграції освіти, новітніх наукових досліджень та інноваційних розробок. Створювати умови для всебічного професійного, інтелектуального, соціального та творчого розвитку особистості на найвищих рівнях досконалості в освітньо-науковому середовищі. На шляху досягнення такої амбітної цілі здобувачам вищої освіти пропонується ознайомитися із засадничими принципами сталого розвитку, історією даної концепції, шляхами досягнення сталості як на рівні самоорганізації, так і на рівні управління складними соціо-економічними системами.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатності ефективно аналізувати внутрішню і зовнішню структури системи суспільних взаємозв'язків крізь призму законів і принципів сталого розвитку, а також моделювати і планувати розвиток системи суспільних взаємозв'язків у сферах людської діяльності на основі показників (індикаторів, індексів) оцінки стану і змін системи розвитку.

Предметом навчальної дисципліни є сучасні підходи до суспільного розвитку, спрямовані на вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем людства, покращення умов та якості життя Людини, зменшення шкоди навколишньому природному середовищу та забезпечення умов життя прийдешнім поколінням. Сталий розвиток – це концепція, що динамічно розвивається та має різні аспекти й тлумачення, відображає бачення світу,

відповідне місцевим і культурним умовам, у якому процес розвитку «служує задоволенню потреб нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби». Впровадження ідей сталого розвитку ускладнене без популяризації цієї ідеї в суспільстві. Для забезпечення освіти в інтересах сталого розвитку необхідно мати чітку уяву про те, що означає сталий розвиток й які цілі він переслідує. Відповідно до рекомендацій Конференції ООН зі сталого розвитку (Ріо-де-Жанейро, 2012 р.) вивчення проблем сталого розвитку повинне входити складовою частиною в програми підготовки фахівців. Протягом вивчення цієї дисципліни студенти одержують комплекс знань за такими напрямками сталого розвитку: зелений суспільний розвиток, еко-політика в користуванні ресурсами навколишнього середовища й екологічно відповідальний економіко-технологічний розвиток як рушійна сила сталого зростання.

Після вивчення дисципліни студенти набудуть компетентності щодо здатності критично оцінювати проблемні ситуації, виявляти та вирішувати їх на основі наукового методологічного, організаційного і правового підґрунтя, необхідного для здійснення науково-інноваційних пошуків у всіх сферах суспільного буття. Окрім того, вивчення дисципліни слугує базою для подальшого розвитку абстрактного мислення, оволодіння методами аналізу та синтезу.

Дисципліна сприяє формуванню у студентів таких компетентностей:

- ЗК6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.
а також:
- СК 2 Здатність критично осмислювати проблеми видавництва і поліграфії та на межі галузей знань, а також перспективних напрямів розвитку галузі.
- СК 8 Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері видавництва і поліграфії та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

- РН 2 Оцінювати перспективи, створювати науково-технічно обґрунтовані прогнози досліджувати й здійснювати концептуально-змістове моделювання тенденцій розвитку галузі. А також:

ЗНАННЯ:

- базових понять концепції сталого розвитку, принципи, засади і ключові документи світової спільноти зі сталого розвитку;
- про цілі сталого розвитку, шляхи їх досягнення, методологію вимірювання та контролю досягнення цілей;
- про засади розбудови гармонізованої моделі розвитку суспільства, параметри соціального виміру даної моделі, роль соціального виміру у становленні сталості.

УМІННЯ:

- проводити розрахунки показників сталості за різними вимірами та відносно різних об'єктів;
- організовувати пошук інформації щодо оцінки стану і змін системи суспільних взаємозв'язків у сферах діяльності через індикатори (індекси) та набори даних, що стосуються розвитку окремих країн або регіонів та відображають стан їх розвитку у економічній, екологічній та соціально-інституціональній сферах;
- розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

- надавати рекомендації і пропозиції щодо трансформації систем організації діяльності з метою посилення характеристик її сталості і упередження настання криз (потрясінь, катастроф тощо).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Вивчення дисципліни спирається на знання, отримані в програмі попередніх років навчання (бакалаврат), зокрема, в таких курсах як «Культурологія», «Філософія», «Соціологія», «Політологія» та інших, зокрема:

Політологія	Політичні інститути та їх побудова. Політична свідомість і культура. Права, свободи та обов'язки громадян. Політичні процеси. Глобальні проблеми.
Соціологія	Основи організації соціологічних досліджень. Якість соціологічної інформації.
Філософія	Засади функціонування та розвитку складних соціальних систем; загальні закони розвитку; закони діалектики.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Становлення концепції сталого розвитку: витоки ідеї, реакція та рішення світового співтовариства

Передумови виникнення концепції і визначення поняття «сталий розвиток». Виміри та складові сталого розвитку. Роль людини в еволюціонуванні біосфери. Визначення меж зростання. Міжнародне співробітництво задля сталого розвитку.

Роль світових інституцій у впровадженні сталого розвитку як нової парадигми суспільного зростання. Діяльність ООН у сфері реалізування концепції сталого розвитку. Новий порядок денний в сфері сталого розвитку після 2015 року «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року». Цілі сталого розвитку. Формальні функції ООН у сфері сталого розвитку: збирання знань і даних. Підтримування ООН міжурядового ухвалювання рішень у сфері сталого розвитку. Система ООН як каталізатор дій у сфері сталого розвитку. Форум високого рівня зі сталого розвитку ООН. Підтримування і зміцнення багатосторонніх партнерств у сфері сталого розвитку. Глобальні програми дій «Стала енергетика для всіх», «Кожна жінка, кожна дитина» та інші. Фінансові механізми сталого розвитку світових інституцій. Мобілізування і примноження фінансових ресурсів задля сталого розвитку. Світовий банк та імплементація принципів нового енвайронменталізму. Роль міжнародних неурядових організацій у просуванні ідей сталого розвитку.

Метрика сталого розвитку. Проблеми вимірювання функціонування складних соціальних систем. Вимірювання на основі базових макроекономічних показників: можливості та обмеження. Пізнавальні обмеження ВВП. Поняття індекс та індикатор. Україна у глобальних індексах та індикаторах.

Джерела та якість даних для метрики сталого розвитку. Поняття «інформація», «дані», «знання». Якість інформації. Джерела даних для вимірювання сталості: державна статистика, відкриті дані, соціологічна інформація, публічна інформація, Big data.

Тема 2 Глобальні проблеми сучасного світу в контексті сталого розвитку

Глобальні ризики та загрози. Модель чотирикратного стискування. Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства. Глобальні екологічні ризики на шляху до сталого розвитку. Глобальні соціальні загрози людству. Політичні конфлікти та глобальні політичні проблеми як чинник дестабілізації соціально-економічного розвитку. Система глобальних ризиків та загроз за методологією Світового економічного форуму. Короткотермінові та довготермінові ризики. Методологія моделювання глобальних ризиків.

Проблеми бідності та нерівності. Виклики соціальної інклюзії. Поняття соціальної сталості. Взаємозв'язок проблем бідності та соціальної нерівності з глобальними екологічними та економічними кризами. Уникнення «потрійної несправедливості», у тому числі у питаннях пов'язаних зі зміною клімату. Бідність як соціальний феномен. Проблема бідності у цілях сталого розвитку. Проблема нерівності у цілях сталого розвитку. Поняття соціальної інклюзії і соціального відторгнення. Причини соціального відторгнення. Особливості вимірювання бідності та нерівності. Політика та заходи у країнах світу з подолання бідності, нерівності та соціального відторгнення. Соціально-економічні проблеми мегаполісів.

Масова культура та суспільство споживання. Споживання, надспоживання, споживацтво, консюмеризм. Освіта для сталого розвитку. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва як ціль сталого розвитку. Розгляд глобальних та національних завдань на шляху до сталого споживання. Правила відповідального споживання. Феномен споживання в житті сучасної людини. Характеристика суспільства споживання. Сучасні теорії споживацтва: Суспільство споживання (Бодріяр), Хвильоваконцепція Тофлера, У. Ростоу, Ж. Форестьє, Р. Арон, Дж. Гелбрейт, Е. Гіденс, З. Бауман, Ж. Бодріяр, П. Бурдьє, Д. Ліон, С. Майлз, М. Фезерстоун, А. Томлінсон та інші. Споживач в ринковій системі. Форми влади ринку над людиною. Вільний час як ресурс сталого розвитку.

Тема 3 Проблеми забезпечення сталого економічного розвитку

Виклики та проблеми сталого керування ресурсами. Поняття багатооборотної економіки. Парадигма «від колиски до колиски». Перехід до оборотної економіки. Приклади реалізування парадигми «від колиски до колиски». Вуглецева, безвуглецева економіка, біоекономіка. Глобальні екологічні кризи як наслідок науково-технічного прогресу. Проблема сировинного прокляття: розгляд кейсів. Виклики диверсифікації економіки. Основні тренди та перспективи розвитку біоекономіки.

Тема 4 Соціальна відповідальність та сталий розвиток

Соціальна відповідальність як імператив забезпечення гармонізованого розвитку суспільства Поняття соціальної відповідальності: історія, суть та принципи. Моделі соціальної відповідальності. Форми та види соціальної відповідальності. Суб'єкти соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність бізнесу як фактор забезпечення сталого розвитку суспільства. Корпоративна соціальна відповідальність. Державно-приватне партнерство у забезпеченні соціальної відповідальності.

Управління задля сталого розвитку. Соціально-відповідальна держава. Еволюція концепції Good governance як засадничої концепції сучасного управління державою на засадах сталого розвитку. 12 принципів доброго демократичного врядування на місцевому рівні. Прозорість та підзвітність як імперативи належного урядування. Корупція як загроза сталому розвитку держави.

Сталість та соціальні дилеми: виклики досягнення компромісу на шляху до сталого розвитку. Соціальні дилеми та соціальний компроміс. Базові поняття теорії ігор: соціальні взаємодії та соціальні дилеми. Соціальні дилеми та способи їх вирішення. Діалектика кооперативного та індивідуального вибору. Геоетичні дилеми. Ресурсні дилеми, дилеми суспільного блага, дилема «нероби». Проблеми користування спільним благом. Концепція “Трагедія спільного” в дослідженнях Елінора Остром та Гаррета Гардіна.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література

1. Управлінські інструменти забезпечення сталого розвитку [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та спеціальності 081 «Право» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. А. М. Іщенко, О. А. Акімова. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,86 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 103 с. – Назва з екрана.

2. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непейна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 160 с.
3. Інструментарій місцевого економічного розвитку: теорія, методологія, практика : монографія / Ковальов А.І., Корольова Т.С., Сментина Н.В., Павлова Т.В. [та 3 інших] ; за загальною редакцією А.І. Ковальова ; Міністерство освіти і науки України, Одеський національний економічний університет. - Київ : ФОРМ-Гуляєва В.М., 2021. - 412 сторінки : рисунки, таблиці.
4. Стратегія сталого розвитку : навчальний посібник / О.В. Баглей ; Міністерство освіти і науки України, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2020. - 119 сторінок : ілюстрації.
5. Бенчмаркінг доброго врядування: практичний посібник / За заг. Ред. А. Гука. – К.: ТОВ “Видавництво “Юстон”, 2018. – 60-с.

Додаткова література

(факультативно / ознайомлення)

6. Аналіз сталого розвитку — глобальний і регіональний контексти / Міжнар. рада з науки (ISC) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. — К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. — Ч. 1. Глобальний аналіз якості і безпеки життя (2019). — 216 с. URL: <http://wdc.org.ua/sites/default/files/SD2019-P1-FULL-UA.pdf>
7. Аналіз сталого розвитку — глобальний і регіональний контексти / Міжнар. рада з науки (ISC) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. — К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. — Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку (2019). — 112 с. URL: <http://wdc.org.ua/sites/default/files/SD2019-P2-FULL-UA.pdf>
8. Форсайт економіки України: середньостроковий (2015–2020 роки) і довгостроковий (2020–2030 роки) часові горизонти / наук. Керівник проекту акад. НАН України М. З. Згуровський / Бойко Т.В., Джигирей І.М. та ін. // Міжнародна рада з науки (ICSU); Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»; Інститут прикладного системного аналізу НАН України і МОН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. — Київ: НТУУ «КПІ», 2015. URL: <http://wdc.org.ua/sites/default/files/WDC-IASA-FORSIGHT-UA.pdf>

Інформаційні ресурси

9. Sustainable development knowledge platform [Electron. resource] / UN. – Access link: <https://sustainabledevelopment.un.org>
10. Публікації ООН в Україні [Електрон. ресурс] / ООН в Україні. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity/un-in-ukrainepublications>
11. Публікації ПРООН в Україні [Електрон. ресурс] / ПРООН в Україні. – Режим доступу: <https://issuu.com/undpukraine>
12. Сталий розвиток для України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://sd4ua.org>
13. Good Governance in Sustainable Development [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://sustainabledevelopment.un.org/partnership/?p=1545>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна охоплює 4 години лекцій та 4 годин семінарських занять у відповідності до структури курсу за 4 основними темами.

Семінарські заняття зорієнтовано на ініціювання та підтримку дискусій довкола проблем, винесених на обговорення. За запропонованим викладачем планом заняття здобувачі освіти здійснюють огляд наукової та навчальної літератури та беруть участь у обговоренні, яке модерується викладачем.

Лекційний матеріал та практичні роботи
Тема 1. Становлення концепції сталого розвитку: витоки ідеї, реакція та рішення світового співтовариства
Лекція 1. Передумови виникнення концепції і визначення поняття «сталий розвиток».
Семінарське заняття 1. Роль світових інституцій у впровадженні сталого розвитку як нової парадигми суспільного зростання

<i>Лекційний матеріал та практичні роботи</i>
Тема 2. Глобальні проблеми сучасного світу в контексті сталого розвитку
Лекція 2. Глобальні ризики і загрози
Семінарське заняття 2. Соціальні, екологічні та економічні аспекти неперевищення планетарних меж у глобальному і національному контексті
Тема 3. Проблеми забезпечення сталого економічного розвитку
Лекція 3. Виклики та проблеми сталого керування ресурсами
Семінарське заняття 3. Стале керування ресурсами. Основи багатооборотної економіки
Тема 4. Соціальна відповідальність та сталий розвиток
Лекція 4. Управління задля сталого розвитку
Семінарське заняття 4. Від нового публічного управління до концепції good governance

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента охоплює такі складники як підготування до експрес-опитувань, а також підготування до семінарських занять, зокрема самостійне опрацювання теоретичного матеріалу розділів дисципліни та підготування доповідей, підготовка до заліку.

<i>Назви розділів і тем</i>	<i>СРС</i>
Тема 1. Становлення концепції сталого розвитку: витоки ідеї, реакція та рішення світового співтовариства	
Лекція 1. Передумови виникнення концепції і визначення поняття «сталий розвиток».	2
Семінарське заняття 1. Роль світових інституцій у впровадженні сталого розвитку як нової парадигми суспільного зростання	2
Самостійна робота. Метрика сталого розвитку	8
Самостійна робота. Оцінювання сталого розвитку в індексах та індикаторах.	
Самостійна робота. Джерела та якість даних для метрики сталого розвитку	
Самостійна робота. Україна в системі глобальних метрик сталого розвитку	
Тема 2. Глобальні проблеми сучасного світу в контексті сталого розвитку	
Лекція 2. Глобальні ризики і загрози	2
Семінарське заняття 2. Соціальні, екологічні та економічні аспекти неперевищення планетарних меж у глобальному і національному контексті	2
Самостійна робота. Глобальні ризики та загрози	6
Самостійна робота. Проблеми бідності та нерівності. Виклики соціальної інклюзії.	
Тема 3. Проблеми забезпечення сталого економічного розвитку	
Лекція 3. Виклики та проблеми сталого керування ресурсами	2
Семінарське заняття 3. Стале керування ресурсами. Основи багатооборотної економіки	2
Тема 4. Соціальна відповідальність та сталий розвиток	
Самостійна робота. Соціальна відповідальність як імператив забезпечення гармонізованого розвитку суспільства	8
Самостійна робота. Соціальна відповідальність держави, бізнесу та особистості задля досягнення цілей сталого розвитку.	
Лекція 4. Управління задля сталого розвитку	2
Семінарське заняття 4. Від нового публічного управління до концепції good governance	2
Самостійна робота. Сталість та соціальні дилеми: виклики досягнення компромісу на шляху до сталого розвитку.	8
Самостійна робота. Соціальні дилеми та соціальний компроміс. Базові поняття теорії ігор.	
Підготовка до заліку	6

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Відсутність на аудиторному занятті не передбачає нарахування штрафних балів, оскільки фінальний рейтинговий бал студента формується виключно на основі оцінювання результатів навчання. Разом з тим, обговорення результатів виконання тематичних завдань, а також презентація / публічний виступ та участь у обговореннях та доповнення на семінарах оцінюватимуться під час аудиторних занять.

Для активної участі у роботі семінару студент готується за рекомендованою викладачем до певного семінарського заняття літературою. Участь у роботі семінару також передбачає підготування однієї доповіді та однієї співдоповіді у межах усіх занять.

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни «Соціальний вимір сталого розвитку» може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англomовних джерел.

Призначення заохочувальних та штрафних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання тез, статті, підготовка наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових робіт (за тематикою навчальної дисципліни)	5-10 балів	-	-
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	5-10 балів	-	-

Підготування до семінарських занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестровий контроль проводиться у вигляді заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль: фронтальні опитування, участь у роботі семінарів, доповідання, електронне звітування.

Семестровий контроль: залік

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Розширена доповідь (презентація) одного із проблемних питань тематики семінарського заняття	20	10	2	20
3.	Участь у обговоренні на семінарському занятті	10	5	2	10
4.	Експрес-опитування	70	35	2	70
	Всього				100

Для отримання заліку з навчальної дисципліни «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Письмова залікова контрольна робота, білети якої містять чотири питання теоретичного, системного і розрахунково-аналітичного характеру за кожною з чотирьох тем навчальної дисципліни, виконується протягом 2 академічних годин. Кожне питання оцінюється в 25 балів: «відмінно», творче, системне і повне розкриття питання, вільне володіння матеріалом – 24-25 балів; «дуже добре», розкриття питання, вільне володіння матеріалом – 21-23 балів; «добре», достатнє розкриття питання, володіння матеріалом – 19-20 балів; «задовільно», обґрунтоване розкриття питання, неповне володіння матеріалом – 17-18 балів; «достатньо», часткове розкриття питання – 15-16 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль представлено у Додатку А.

Методи та форми навчання включають не лише традиційні університетські лекції та семінарські заняття, а також елементи роботи в командах, брейншторму та групових дискусій. Застосовуються стратегії активного навчання, які визначаються такими методами та технологіями: методи проблемного навчання (дослідницький метод); особистісно-орієнтовані технології, засновані на таких формах і методах навчання як кейс-технологія і проектна технологія; візуалізація та інформаційно-комунікаційні технології, зокрема електронні презентації для лекційних занять. Комунікація з викладачем будується за допомогою використання інформаційної системи «Електронний кампус», платформи дистанційного навчання «Сікорський», а також такими інструментами комунікації, як електронна пошта, Telegram і Viber. Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань.

Факультативне навчання. Для кращого розуміння засад, принципів та інструментів сталого розвитку пропонується проходження онлайн-курсів за веб-посиланнями:

1. <https://coursera.org/learn/sustainable-development>
2. <https://coursera.org/learn/global-sustainable-development>
3. <https://coursera.org/learn/responsible-management>
4. <https://coursera.org/learn/global-sustainability-be-sustainable>
5. <https://coursera.org/learn/sdgbusiness>
6. <https://coursera.org/learn/corp-sustainability>
7. <https://coursera.org/learn/business-case-sustainability>
8. <https://coursera.org/learn/sustainability-through-soccer>
9. <https://coursera.org/learn/greening-the-economy>
10. <https://coursera.org/learn/sustainability>

Виставлення оцінки за контрольні заходи шляхом перенесення результатів проходження онлайн-курсів не передбачено.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

доцент кафедри теорії та практики управління, канд. філос. наук
Акімова Олена Андріївна

доцент кафедри математичних методів системного аналізу, канд. техн. наук, доцент,
Джигирей Ірина Миколаївна

старший викладач кафедри теорії та практики управління,
Іщенко Анна Миколаївна, ishchenko.kpi@gmail.com

Ухвалено кафедрою штучного інтелекту (протокол № 14 від 24.05.2023)

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (N 17 від 26.06.23)

Погоджено Методичною радою факультету соціології і права (протокол № 11 від 27.06.2023)

Перелік запитань

1. Проаналізуйте основні віхи становлення концепції сталого розвитку.
2. Порівняйте виміри та складові сталого розвитку.
3. Наведіть приклади сталого та несталого розвитку.
4. Проаналізуйте основні програмні документи концепції сталого розвитку.
5. Оцініть результати Саміту Землі 1992 року у Ріо-де-Жанейро та Саміту Землі 2002 року у Йоганнесбурзі.
6. Проаналізуйте основні документи по зміні клімату.
7. Оцініть потенціал і проблеми України на шляху до сталого розвитку.
8. Проаналізуйте вплив доповіді «Межі зростання» на розвиток концепції сталого розвитку.
9. Охарактеризуйте міжнародне співробітництво в сфері сталого розвитку.
10. Визначте основні напрями діяльності ООН у сфері реалізування концепції сталого розвитку.
11. Проаналізуйте цілі сталого розвитку.
12. Проаналізуйте підтримування ООН міжурядового ухвалювання рішень у сфері сталого розвитку.
13. Охарактеризуйте глобальні програми дій «Стала енергетика для всіх», «Кожна жінка, кожна дитина» та інші.
14. Визначте основні фінансові механізми сталого розвитку світових інституцій.
15. Визначте роль міжнародних неурядових організацій у просуванні ідей сталого розвитку.
16. Проаналізуйте вплив глобалізаційних процесів на соціальний вимір сталого розвитку.
17. Охарактеризуйте основні проблеми вимірювання функціонування складних соціальних систем.
18. Проаналізуйте можливості та обмеження вимірювання на основі базових макроекономічних показників.
19. Охарактеризуйте пізнавальні обмеження ВВП.
20. Визначте поняття індекс та індикатор.
21. Проаналізуйте місце України у глобальних індексах та індикаторах.
22. Визначте основні джерела даних для метрики сталого розвитку.
23. Порівняйте зміст понять “інформація”, “дані”, “знання”. Якість інформації.
24. Визначте основні джерела даних для вимірювання сталості.
25. Охарактеризуйте сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства.
26. Визначте глобальні екологічні ризики на шляху до сталого розвитку.
27. Назвіть глобальні соціальні загрози людству.
28. Проаналізуйте вплив політичних конфліктів на дестабілізацію соціально-економічного розвитку.
29. Проаналізуйте систему глобальних ризиків та загроз за методологією Світового економічного форуму.
30. Зазначте короткотермінові та довготермінові ризики.
31. Визначте методологію моделювання глобальних ризиків.
32. Охарактеризуйте поняття соціальної сталості.
33. Проаналізуйте взаємозв'язок проблем бідності та соціальної нерівності з глобальними екологічними та економічними кризами.
34. Проаналізуйте бідність як соціальний феномен.
35. Проаналізуйте проблему подолання бідності у цілях сталого розвитку.
36. Проаналізуйте проблему нерівності у цілях сталого розвитку.
37. Охарактеризуйте поняття соціальної інклюзії і соціального відторгнення.
38. Назвіть причини соціального відторгнення.
39. Назвіть особливості вимірювання бідності та нерівності.

40. Проаналізуйте політику та заходи у країнах світу з подолання бідності, нерівності та соціального відторгнення.
41. Наведіть приклади соціально-економічних проблем мегаполісів.
42. Порівняйте наступні поняття: споживання, надспоживання, споживацтво, консьюмеризм.
43. Проаналізуйте можливості освіти для сталого розвитку.
44. Проаналізуйте забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва як ціль сталого розвитку.
45. Проаналізуйте розгляд глобальних та національних завдань на шляху до сталого споживання.
46. Охарактеризуйте та наведіть приклади правил відповідального споживання.
47. Проаналізуйте феномен споживання в житті сучасної людини.
48. Наведіть характеристику суспільства споживання.
49. Проаналізуйте сучасні теорії споживацтва: Суспільство споживання (Бодріяр), та Хвильову концепцію Тофлера.
50. Охарактеризуйте місце споживача в ринковій системі.
51. Назвіть та проаналізуйте форми влади ринку над людиною.
52. Проаналізуйте вільний час як ресурс сталого розвитку.
53. Проаналізуйте поняття соціальної відповідальності: історія, суть та принципи.
54. Назвіть основні моделі соціальної відповідальності.
55. Назвіть форми та види соціальної відповідальності.
56. Назвіть суб'єкти соціальної відповідальності.
57. Проаналізуйте соціальну відповідальність бізнесу як фактор забезпечення сталого розвитку суспільства.
58. Наведіть відомі Вам приклади корпоративної соціальної відповідальності.
59. Проаналізуйте державно-приватне партнерство у забезпеченні соціальної відповідальності.
60. Визначте ознаки соціально-відповідальної держави.
61. Проаналізуйте еволюцію концепції Good governance як засадничої концепції сучасного управління державою на засадах сталого розвитку.
62. Охарактеризуйте 12 принципів доброго демократичного врядування на місцевому рівні.
63. Проаналізуйте прозорість та підзвітність як імперативи належного урядування.
64. Назвіть наслідки корупції як загрози сталому розвитку держави.
65. Охарактеризуйте соціальні дилеми та соціальний компроміс.
66. Наведіть приклади соціальних дилем та способів їх вирішення.
67. Проаналізуйте діалектику кооперативного та індивідуального вибору.
68. Назвіть геоетичні дилеми. Наведіть приклади.
69. Назвіть ресурсні дилеми, дилеми суспільного блага, дилема «нероби».